

Силабус
навчальної дисципліни
Професійна етика вчителя
2023-2024 навчальний рік

Освітньо-професійна програма	Середня освіта (мова і література (англійська))
Спеціальність	014.021 Середня освіта (англійська мова і література)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова
Викладач	Валерій БОГДАН
Контактний телефон	+380506440455
Email викладача:	valeriy.bogdan@gmail.com
Графік консультацій	понеділок, 09.35-10.55

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
5 / 150 год.	очна (денна)	20 год.	20 год.	110 год.	залік

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: професійна етика, педагогічна деонтологія, аксіологія, система «педагог-студент», демократизація освіти, мікроклімат у колективі, формальні стосунки, неформальні стосунки, наукова парадигма «передачі знань», наукова парадигма «отримання знань», види спілкування, професійна культура викладача, педагогічний етикет, поведінка, культура поведінки, спілкування, невербальне спілкування, техніка мовлення, конфлікт, міжнародне спілкування, педагогічне спілкування.

Метою курсу є ознайомлення здобувачів вищої освіти з предметом, об'єктом, загальними принципами професійної етики, сутністю професійної деонтології та моральних кодексів, специфікою педагогічної етики у ВНЗ, сутністю та призначенням етикету та його місцем у професійній культурі педагога, значенням іміджу викладача в корпоративній культурі навчального закладу.

Предметом навчальної дисципліни є основні етичні положення, що мають значення для професійної діяльності педагога.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти буде **знати:** задачі та цілі дисципліни, її об'єкт та предмет, специфічні особливості та вимоги до професійної етики в умовах інформаційного суспільства, сутність деонтології та зміст моральних кодексів, норми та вимоги до спілкування в системі «педагог – студент», морально-етичні основи професійно-ділового спілкування викладача вищої школи в межах викладацького колективу, специфіку освіти у вищому навчальному закладі, сутність понять: етикет, культура поведінки, професійний етикет, професійна культура педагога.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти буде **вміти:** визначати предмет і об'єкт професійної етики; розкривати основні етичні положення, що мають значення для професійної діяльності педагога, розглядати професійну етику як спосіб регуляції поведінки в конкретних видах професійної діяльності; визначати загальні принципи професійної етики; аналізувати специфіку та різновиди професійної етики у вищому навчальному закладі; визначати сутність професійної деонтології та моральних кодексів; схарактеризувати принципи формальних і неформальних стосунків в середині педагогічного колективу в просторі колегіальних та адміністративних відносин, показати значення іміджу викладача в корпоративній культурі навчального закладу.

Зміст курсу:

	F	FX	E	D	C	B	A
	не зараховано		зараховано				
Практичне заняття 1	3,4	4,9	5,7	6,4	7,7	8,9	10
Практичне заняття 2	3,4	4,9	5,7	6,4	7,7	8,9	10
Практичне заняття 3	3,4	4,9	5,7	6,4	7,7	8,9	10
Практичне заняття 4	3,4	4,9	5,7	6,4	7,7	8,9	10
Практичне заняття 5	3,4	4,9	5,7	6,4	7,7	8,9	10
Практичне заняття 6	3,4	4,9	5,7	6,4	7,7	8,9	10
Практичне заняття 7	3,4	4,9	5,7	6,4	7,7	8,9	10
Практичне заняття 8	3,4	4,9	5,7	6,4	7,7	8,9	10
Практичне заняття 9	3,4	4,9	5,7	6,4	7,7	8,9	10
Практичне заняття 10	3,4	4,9	5,7	6,4	7,7	8,9	10
Разом максимальна кількість набраних балів	34	49	57	64	77	89	100

Таблиця 2. Внутрішня університетська шкала оцінювання

Шкала оцінювання, що використовується в університеті	Шкала оцінювання ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел:

Основні

1. Алексеєнко А. П., Карпенко К. І., Гончаренко Л. О., Дейнека В. В. Професійна етика вищої освіти: навч. посіб. Харків: ХНМУ, 2015. 77 с.
2. Етика ділового спілкування: навч. посіб. / за редакцією Т. Б. Гриценко, Т. Д. Іщенко, Т. Ф. Мельничук. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 344 с.
3. Професійна та корпоративна етика: навч. посіб. / В. Г. Нападиста, О. В. Шинкаренко, М. М. Рогожа та ін. / за наук. ред. В. І. Панченко. Київ: ВПЦ Київський університет, 2019. 368 с.
4. Педагогічна майстерність: підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамушенко, І. Ф. Кривоніс та ін. / за ред. І. А. Зязюна. 3-тє вид., допов. і переробл. Київ: СПД Богданова А. М., 2008 с.
5. Рогожа М. М. Університет як культурна практика // Візуальні дослідження у контексті теорії та історії культури: навч. посіб. / В. І. Панченко, І. І. Маслікова, О. Ю. Павлова, та ін. / заг. ред. В. І. Панченко. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2022. С. 123-138.

Додаткові

6. Арват Ф. С., Коваленко Є. І., Кириленко С. В., Щербань П. М. Культура спілкування: навчально-метод. посібник. К., ІЗМН, 1997. 328 с.
7. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2006. 256 с.
8. Ділове спілкування: усна і писемна форми: навч. посіб. / О. О. Тележкіна та ін. Харків: Вид-во НФаУ, 2015. 384 с.

9. Етика: навч. посіб. / В. О. Лозовой, М. І. Панов, О. А. Стасевська та ін. / за ред. В. О. Лозового. Київ: Юрінком Інтер, 2002. 224 с.
10. Калюжний А. А. Особливості побудови професійного іміджу // *Вісник Державного університету управління*. Серія “Соціологія і керування персоналом”. № 3 (19). ГУУ, 2006. С. 59-63.
11. Калюжний А. А. Педагогічна іміджологія: навчальний посіб. для студентів вузів. Алмати: науково-издат. центр «Гилим», 2004. 200 с
12. Культура педагогічного спілкування: Метод. рекомендації до вивчення курсу педагогіки / уклад. О. М. Єремук, Л. І. Кобилянська, Л. В. Мафтин, І. М. Петрюк. Чернівці: Рута, 2001. 16 с.
13. Малахов В. А. Етика: курс лекцій: навч. посіб. 3-тє вид. Київ: Либідь, 2001. 384 с.
14. Мащенко Н. І. Основи педагогіки і психології вищої школи: курс лекцій / Н. І. Мащенко. 2-е вид., доп. й перероб. Кременчук, 2006. 272 с.
15. Мороз О. Г. Викладач вищої школи: психолого-педагогічні основи підготовки / О. Г. Мороз, О. С. Падалка, В. І. Юрченко; за заг. ред. О. Г. Мороза. Київ: НПУ, 2006. 206 с.
16. Мороз О. Г. Педагогіка і психологія вищої школи / О. Г. Мороз, О. С. Падалка, В. І. Юрченко; за заг. ред. О. Г. Мороза. Київ: НПУ, 2003. 267 с.
17. Навчальний процес у вищій педагогічній школі / за ред. акад. О.Г. Мороза. Київ: НПУ, 2000. 337 с.
18. Педагогіка і психологія вищої школи: навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / Державна податкова адміністрація України; Національна академія держ. податкової служби України / Л. М. Петренко (уклад.). Ірпінь, 2007. 78 с.
19. Педагогічна і психологічна науки в Україні: зб. наук. пр. до 15-річчя АПН України: у 5 т. / АПН України / М. Б. Євтух (відп. ред.). Київ: Педагогічна думка, 2007. Т. 4: Педагогіка і психологія вищої школи. Київ: Педагогічна думка, 2007. 438 с.
20. Подоляк Л. Г. Психологія вищої школи: Підручник. 2-е вид. / Л. Г. Подоляк, В. І. Юрченко. Київ: Каравела, 2008. 352 с.
21. Подоляк Л. Г. Психологія вищої школи. Практикум: навч. посіб. / Л. Г. Подоляк, В. І. Юрченко. Київ: Каравела, 2008. 336 с.
22. Руснак І. С., Іванчук М. Г. Педагогіка і психологія вищої школи: навч.-метод. посіб. / Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. 2-ге вид., доп. Чернівці: Букрек, 2009. 176с.
23. Семиченко В. А. Психологія педагогічної діяльності: навч. посіб. для студ. вищих пед. навч. закл. Київ: Вища школа, 2004. 336 с.
24. Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. Київ: Вища школа, 2005. 240 с.
25. Тофтұл М. Г. Етика: навчальний посібник. Київ: Видавничий центр “Академія”, 2005. 416 с.
26. Филипчук В. С. Спілкування як соціально-педагогічна взаємодія. навч. довідниковий посібник. Чернівці: Рута, 2001. 96 с.
27. Цимбалюк І. М. Психологія спілкування: навчальний посібник. Київ: ВД “Професіонал”, 2004. 304 с.
28. Чернілевський Д. В. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посіб. / Д. В. Чернілевський, М. І. Томчук. Вінниця: Вінницький соціально-економічний ін-т ун-ту “Україна”, 2006. 402 с.
29. Чмут Т. К. Культура спілкування: навчальний посіб. Хмельницький, 1996.
30. Щербань П. Сутність педагогічної культури // *Вища школа України*. 2004. №3. С. 67-71.
31. Юрченко В. І. Психологія вищої школи: курс лекцій / В. В. Кудіна, В.І. Юрченко. Київ: КСУ, 2004. 176 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ. URL: www.bdpu.org/library
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

Інтернет-сайти, які рекомендовано викладачами:

3. URL: <https://studfile.net/preview/5111347/>
4. URL: <https://genezum.org/library/etyka-zamist-etyketky-z-porad-vasylya-suhomlynskogo>
5. URL: [https://pidru4niki.com/81054/etyka ta estetika/pedagogichna etika](https://pidru4niki.com/81054/etyka%20ta%20estetika/pedagogichna%20etika)
6. URL: [https://lib.iitta.gov.ua/6783/1/%D0%A0%D0%BE%D0%BB%D1%8C %D0%B5%D182%D0%B8%D0%BA%D0%B8.pdf](https://lib.iitta.gov.ua/6783/1/%D0%A0%D0%BE%D0%BB%D1%8C%20%D0%B5%D182%D0%B8%D0%BA%D0%B8.pdf)
7. URL: <https://osvita.ua/school/method/1915/>